

9.2.2017

STANOVISKO

Výboru pro zaměstnanost a sociální věci

pro Výbor pro právní záležitosti

k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o některých povolených způsobech užití děl a jiných předmětů chráněných na základě autorského práva a práv s ním souvisejících, z nichž budou mít prospěch osoby nevidomé, zrakově postižené či osoby s jinými poruchami čtení, a o změně směrnice 2001/29/ES o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti
(COM(2016)0596 – C8-0381/2016 – 2016/0278(COD))

Navrhovatelka: Helga Stevens

PA_Legam

STRUČNÉ ODŮVODNĚNÍ

Jednání o Marrákešské smlouvě o usnadnění přístupu k publikovaným dílům nevidomým a zrakově postiženým osobám či osobám s jinými poruchami čtení (dále jen „Marrákešská smlouva“) se zakládala na tom, že tato smlouva je smíšenou dohodou – vycházelo se z předpokladu, že část záležitostí, které upravuje, bude spadat do pravomoci EU a část do pravomoci členských států. Marrákešskou smlouvu podepsalo již patnáct členských států.

Smlouva je považována za historickou, protože se jako první zabývá výjimkami z autorského práva a zahrnuje také problematiku lidských práv. Navrhovatelka usiluje o zlepšení přístupu zrakově postižených osob k dílům chráněným autorským právem. Zrakově postižené osoby po celém světě získají ke knihám lepší přístup díky tomu, že řada organizací bude moci kopie děl rozesílat do dalších zemí.

Navrhovatelka konzultovala návrh Komise s organizacemi pro zdravotně postižené i s dotčenými osobami a subjekty a zkonstatovala, že návrh je vnímán kladně. Změny v textu se omezují na rozsah pravomocí Výboru pro zaměstnanost a sociální věci a zajišťují soulad znění návrhu s Marrákešskou smlouvou a s Úmluvou OSN o právech osob se zdravotním postižením.

POZMĚŇOVACÍ NÁVRHY

Výbor pro zaměstnanost a sociální věci vyzývá Výbor pro právní záležitosti jako věcně příslušný výbor, aby zohlednil následující pozměňovací návrhy:

Pozměňovací návrh 1

Návrh směrnice Právní východisko 1

Znění navržené Komisí

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na **článek 114** této smlouvy,

Pozměňovací návrh

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na **články 19 a 114** této smlouvy,

Pozměňovací návrh 2

Návrh směrnice Právní východisko 1 a (nové)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

s ohledem na Protokol (č. 1) o úloze vnitrostátních parlamentů v Evropské

Pozměňovací návrh 3

Návrh směrnice Právní východisko 1 b (nové)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

*s ohledem na Protokol (č. 2) o používání
zásad subsidiarity a proporcionality, který
je připojen ke Smlouvě o fungování
Evropské unie,*

Pozměňovací návrh 4

Návrh směrnice Bod odůvodnění 1

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

(1) Směrnice Unie v oblasti autorského práva a práv s ním souvisejících poskytují právní jistotu a zajišťují nositelům práv vysokou úroveň ochrany. Tento harmonizovaný právní rámec přispívá k řádnému fungování vnitřního trhu a podporuje inovace, tvorbu, investice a produkci nového obsahu, a to i v digitálním prostředí. Jeho cílem je rovněž podpořit přístup ke znalostem a ke kultuře ochranou děl a jiných předmětů ochrany a povolením výjimek nebo omezení, které jsou ve veřejném zájmu. Měla by zůstat zachována přiměřená rovnováha práv a zájmů mezi nositeli práv a uživateli.

(1) Směrnice Unie v oblasti autorského práva a práv s ním souvisejících poskytují právní jistotu a zajišťují nositelům práv vysokou úroveň ochrany. Tento harmonizovaný právní rámec přispívá k řádnému **a lepšímu** fungování vnitřního trhu a podporuje inovace, tvorbu, investice, **zaměstnanost** a produkci nového obsahu, a to i v digitálním **a on-line** prostředí. Jeho cílem je rovněž podpořit přístup ke znalostem a ke kultuře ochranou děl a jiných předmětů ochrany a povolením výjimek nebo omezení, které jsou ve veřejném zájmu. Měla by zůstat zachována přiměřená rovnováha práv a zájmů mezi nositeli práv a uživateli.

Pozměňovací návrh 5

Návrh směrnice Bod odůvodnění 3

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

(3) Osoby, které jsou nevidomé,

(3) Osoby, které jsou nevidomé,

zrakově postižené nebo mají jiné poruchy čtení, se nadále vyrovnávají s mnoha překážkami v přístupu ke knihám a dalším tištěným materiálům, které jsou chráněny autorským právem a souvisejícími právy. Je třeba přijmout opatření ke zvýšení dostupnosti těchto děl v přístupných formátech a ke zlepšení jejich oběhu na vnitřním trhu.

zrakově postižené nebo mají jiné poruchy čtení, **včetně osob s tělesným postižením, jež jim znemožňuje držet knihu nebo s ní zacházet**, se nadále vyrovnávají s mnoha překážkami v přístupu ke knihám a dalším tištěným materiálům, které jsou chráněny autorským právem a souvisejícími právy. Je třeba přijmout opatření ke zvýšení dostupnosti těchto děl v přístupných formátech a ke zlepšení jejich oběhu na vnitřním trhu.

Pozměňovací návrh 6

Návrh směrnice Bod odůvodnění 5

Znění navržené Komisí

(5) Tato směrnice je navržena ve prospěch osob, které jsou nevidomé, mají zrakové postižení, které není možné zlepšit tak, aby jejich zrak v zásadě začal fungovat jako u osob, které takové postižení nemají, nebo mají poruchy vnímání či čtení, včetně dyslexie, které jim neumožňují číst tištěná díla stejně jako osoby bez postižení, či které nejsou schopny kvůli zdravotnímu postižení držet knihu či s ní manipulovat nebo zaměřit zrak či hýbat očima v rozsahu, který je běžně přijatelný pro čtení. Cílem opatření zavedených touto směrnicí je zlepšit dostupnost knih, odborných periodik, novin, časopisů nebo jiných písemností, partitur a dalších tištěných materiálů, včetně zvukové podoby (analogové nebo digitální), ve formátech, které uvedená díla a jiné předměty ochrany zpřístupní daným osobám v zásadě stejně jako osobám bez poruchy nebo zdravotního postižení. K přístupnému formátu patří Braillovo písmo, zvětšené písmo, upravené e-knihy, audioknihy a rozhlasové vysílání.

Pozměňovací návrh

(5) Tato směrnice je navržena ve prospěch osob, které jsou nevidomé, mají zrakové postižení, které není možné zlepšit tak, aby jejich zrak v zásadě začal fungovat jako u osob, které takové postižení nemají, nebo mají poruchy vnímání či čtení, včetně dyslexie, **nebo jakékoliv jiné poruchy učení**, které jim neumožňují číst tištěná díla stejně jako osoby bez postižení, či které nejsou schopny kvůli zdravotnímu postižení držet knihu či s ní manipulovat nebo zaměřit zrak či hýbat očima v rozsahu, který je běžně přijatelný pro čtení. Cílem opatření zavedených touto směrnicí je zlepšit dostupnost knih, odborných periodik, novin, časopisů nebo jiných písemností, partitur a dalších tištěných materiálů, včetně zvukové podoby (analogové nebo digitální, **na internetu nebo mimo internet**), ve formátech, které uvedená díla a jiné předměty ochrany zpřístupní daným osobám v zásadě stejně jako osobám bez poruchy nebo zdravotního postižení. K přístupnému formátu patří Braillovo písmo, zvětšené písmo, upravené e-knihy, audioknihy a rozhlasové vysílání.

Pozměňovací návrh 7

Návrh směrnice Bod odůvodnění 6

Znění navržené Komisí

(6) Tato směrnice by proto měla stanovit povinné výjimky z práv, která jsou harmonizována právními předpisy Unie a která jsou relevantní pro užití a díla, na které se vztahuje Marrákešská smlouva. Patří k nim zejména práva na rozmnožování, sdělování veřejnosti, zpřístupňování, rozšiřování a půjčování, jak je stanoví směrnice 2001/29/ES, směrnice 2006/115/ES a směrnice 2009/24/ES, jakož i odpovídající práva podle směrnice 96/9/ES. Vzhledem k tomu, že rozsah výjimek a omezení požadovaných Marrákešskou smlouvu zahrnuje také díla ve zvukové podobě, jako jsou například audioknihy, je nezbytné, aby se tyto výjimky vztahovaly i na práva související s autorským právem.

Pozměňovací návrh 8

Návrh směrnice Bod odůvodnění 11

Znění navržené Komisí

(11) Vzhledem k specifickému charakteru této výjimky, její specifické oblasti působnosti a potřebě právní jistoty pro dotčené osoby by nemělo být členským státům dovoleno, aby při uplatňování výjimky stanovovaly další požadavky, jako jsou např. režimy náhrad nebo předchozí ověření komerční dostupnosti kopií v přístupném formátu.

Pozměňovací návrh

(6) Tato směrnice by proto měla stanovit povinné výjimky z práv, která jsou harmonizována právními předpisy Unie a která jsou relevantní pro užití a díla, na které se vztahuje Marrákešská smlouva. Patří k nim zejména práva na rozmnožování, sdělování veřejnosti, zpřístupňování, rozšiřování a půjčování, jak je stanoví směrnice 2001/29/ES, směrnice 2006/115/ES a směrnice 2009/24/ES, jakož i odpovídající práva podle směrnice 96/9/ES. Vzhledem k tomu, že rozsah výjimek a omezení požadovaných Marrákešskou smlouvu zahrnuje také díla ve zvukové podobě, jako jsou například audioknihy, je nezbytné, aby se tyto výjimky vztahovaly i na práva související s autorským právem.

Uplatněním výjimek stanovených touto směrnicí nejsou nijak dotčeny jiné příznivější výjimky pro osoby se zdravotním postižením stanovené členskými státy, jako jsou například ty, které se týkají soukromého užívání.

Pozměňovací návrh

(11) Vzhledem k specifickému charakteru této výjimky, její specifické oblasti působnosti a potřebě právní jistoty pro dotčené osoby by nemělo být členským státům dovoleno, aby při uplatňování výjimky stanovovaly další požadavky, jako jsou např. režimy náhrad nebo předchozí ověření komerční dostupnosti kopií v přístupném formátu. ***U takových dalších***

požadavků by hrozilo nebezpečí, že by se mohly dostat do rozporu s účelem spočívajícím v usnadnění přeshraniční výměny kopií v přístupném formátu v rámci vnitřního trhu.

Pozměňovací návrh 9

Návrh směrnice Bod odůvodnění 13

Znění navržené Komisí

(13) Úmluva Organizace spojených národů o právech osob se zdravotním postižením, jíž je **EU** smluvní stranou, zaručuje lidem se zdravotním postižením právo na přístup k informacím a právo účastnit se kulturního, hospodářského a sociálního života na rovnoprávném základě s ostatními. Uvedená úmluva vyžaduje, aby smluvní strany podnikly, v souladu s mezinárodním právem, veškeré odpovídající kroky s cílem zajistit, aby zákony na ochranu duševního vlastnictví nevytvářely nepřiměřené nebo diskriminační překážky bránící přístupu osob se zdravotním postižením ke kulturním materiálům.

Pozměňovací návrh

(13) Úmluva Organizace spojených národů o právech osob se zdravotním postižením, jíž je **Unie od 21. ledna 2011** smluvní stranou, zaručuje lidem se zdravotním postižením právo na přístup k informacím a **komunikaci** a právo účastnit se kulturního, hospodářského, **politického, pracovního** a sociálního života na rovnoprávném základě s ostatními. Uvedená úmluva vyžaduje, aby smluvní strany podnikly, v souladu s mezinárodním právem, veškeré odpovídající kroky s cílem zajistit, aby zákony na ochranu duševního vlastnictví nevytvářely nepřiměřené nebo diskriminační překážky bránící přístupu osob se zdravotním postižením ke kulturním materiálům.

Pozměňovací návrh 10

Návrh směrnice Bod odůvodnění 14

Znění navržené Komisí

(14) Unie podle Listiny základních práv Evropské unie uznává a respektuje právo osob se zdravotním postižením na opatření, jejichž cílem je zajistit jejich nezávislost,

Pozměňovací návrh

(14) Unie podle Listiny základních práv Evropské unie **zakazuje diskriminaci na základě zdravotního postižení** a uznává a respektuje právo osob se zdravotním

sociální a profesní začlenění a jejich účast na životě společnosti.

postížením na opatření, jejichž cílem je zajistit jejich nezávislost, sociální a profesní začlenění a jejich účast na životě společnosti.

Pozměňovací návrh 11

Návrh směrnice

Čl. 2 – bod 1

Znění navržené Komisí

1) „dílem nebo jiným předmětem ochrany“ se rozumí dílo v podobě knihy, odborného periodika, novin, časopisu nebo jiného tištěného materiálu, včetně partitur, a související ilustrace v jakémkoli médiu, včetně zvukových podob, jako jsou například audioknihy, které je chráněno autorským právem nebo právy s ním souvisejícími a které bylo zveřejněno či jinak zpřístupněno veřejnosti v souladu s právními předpisy;

Pozměňovací návrh

1) „dílem nebo jiným předmětem ochrany“ se rozumí dílo v podobě knihy, **e-knihy**, odborného periodika, novin, časopisu nebo jiného tištěného materiálu, včetně partitur, a související ilustrace v jakémkoli médiu, **na internetu nebo mimo internet**, včetně zvukových podob, jako jsou například audioknihy, které je chráněno autorským právem nebo právy s ním souvisejícími a které bylo zveřejněno či jinak zpřístupněno veřejnosti v souladu s právními předpisy;

Pozměňovací návrh 12

Návrh směrnice

Čl. 2 – bod 2 – písm. c

Znění navržené Komisí

c) osoba, která má poruchu vnímání či čtení, včetně dyslexie, a není tedy schopná číst tištěná díla v zásadě stejně jako osoba bez poruchy či zdravotního postižení; nebo

Pozměňovací návrh

c) osoba, která má poruchu vnímání či čtení, včetně dyslexie, **či jakoukoliv jinou poruchu učení**, a není tedy schopná číst tištěná díla v zásadě stejně jako osoba bez poruchy či zdravotního postižení; nebo

Pozměňovací návrh 13

Návrh směrnice

Čl. 3 – odst. 1 a (nový)

1a. Členské státy zajistí, aby výjimky z autorských práv a práv s nimi souvisejících stanovené v odstavci 1 nebylo možné nahradit opatřeními technologické nebo smluvní povahy.

Pozměňovací návrh 14

Návrh směrnice Čl. 7 – odst. 1

Znění navržené Komisí

Do [dvou let ode dne provedení] předloží Komise Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru zprávu o dostupnosti děl a jiných předmětů ochrany v přístupných formátech, které nejsou vymezeny v čl. 2 odst. 1, pro dotčené osoby a děl a jiných předmětů ochrany pro osoby se zdravotním postižením, které nejsou uvedeny v čl. 2 odst. 2, na vnitřním trhu. Zpráva musí obsahovat posouzení toho, zda by se měla zvážit změna oblasti působnosti této směrnice.

Pozměňovací návrh

Do [dvou let ode dne provedení] předloží Komise Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru zprávu o dostupnosti děl a jiných předmětů ochrany v přístupných formátech, které nejsou vymezeny v čl. 2 odst. 1, pro dotčené osoby a děl a jiných předmětů ochrany pro osoby se zdravotním postižením, které nejsou uvedeny v čl. 2 odst. 2, na vnitřním trhu. Zpráva musí obsahovat posouzení toho, zda by se měla zvážit změna oblasti působnosti této směrnice, ***příčemž zohlední technologický vývoj, zejména pak dostupné technologie na pomoc osobám se zdravotním postižením a také dostupnost těchto technologií.***

Pozměňovací návrh 15

Návrh směrnice Čl. 8 – odst. 1

Znění navržené Komisí

Nejdříve [za pět let po dni provedení směrnice] provede Komise hodnocení této směrnice a předloží hlavní závěry Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu

Pozměňovací návrh

Ve lhůtě [pět] let po dni provedení směrnice] provede Komise hodnocení této směrnice a předloží hlavní závěry Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu

výboru spolu s případnými návrhy na změnu této směrnice.

výboru spolu s případnými návrhy na změnu této směrnice, ***příčemž v otázce dostupnosti zohlední technologický vývoj. Zpráva Komise přihlédně k názorům relevantních subjektů občanské společnosti, nevládních organizací a sociálních partnerů, včetně organizací osob se zdravotním postižením, organizací pro tyto osoby a organizací zastupujících starší osoby.***

**PŘÍLOHA: SEZNAM SUBJEKTŮ A OSOB,
OD NICHŽ NAVRHOVATELKA OBDRŽELA PODKLADY A NÁMĚTY**

Tento seznam je vypracován čistě dobrovolně na výlučnou odpovědnost navrhovatelky. Při sestavování tohoto návrhu stanoviska obdržela navrhovatelka podněty od těchto subjektů či osob:

Subjekt nebo osoba
Evropská unie nevidomých (EBU)
Evropské fórum zdravotně postižených (EDF)

POSTUP VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

Název	Povolené způsoby užití děl a jiných předmětů chráněných na základě autorského práva a práv s ním souvisejících, z nichž budou mít prospěch osoby nevidomé, zrakově postižené či osoby s jinými poruchami čtení, a změna směrnice 2001/29/ES o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti
Referenční údaje	COM(2016)0596 – C8-0381/2016 – 2016/0278(COD)
Věcně příslušný výbor Datum oznámení na zasedání	JURI 6.10.2016
Výbor, který vypracoval stanovisko Datum oznámení na zasedání	EMPL 24.11.2016
Navrhovatel(ka) Datum jmenování	Helga Stevens 28.11.2016
Projednání ve výboru	8.12.2016
Datum přijetí	25.1.2017
Výsledek konečného hlasování	+: 49 –: 0 0: 2
Členové přítomní při konečném hlasování	Laura Agea, Brando Benifei, Vilija Blinkevičiūtė, Enrique Calvet Chambon, Ole Christensen, Martina Dlabajová, Lampros Fountoulis, Arne Gericke, Marian Harkin, Czesław Hoc, Agnes Jongerius, Rina Ronja Kari, Jan Keller, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Jean Lambert, Jérôme Lavrilleux, Patrick Le Hyaric, Jeroen Lenaers, Verónica Lope Fontagné, Javi López, Thomas Mann, Elisabeth Morin-Chartier, João Pimenta Lopes, Georgi Pirinski, Terry Reintke, Sofia Ribeiro, Robert Rochefort, Claude Rolin, Anne Sander, Sven Schulze, Siôn Simon, Jutta Steinruck, Romana Tomc, Yana Toom, Ulrike Trebesius, Marita Ulvskog, Renate Weber, Jana Žitňanská
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Georges Bach, Heinz K. Becker, Lynn Boylan, Dieter-Lebrecht Koch, Paloma López Bermejo, Edouard Martin, Evelyn Regner, Csaba Sógor, Helga Stevens, Flavio Zanonato
Náhradníci (čl. 200 odst. 2) přítomní při konečném hlasování	Marco Valli

KONEČNÉ JMENOVITÉ HLASOVÁNÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

49	+
ALDE	Enrique Calvet Chambon, Martina Dlabajová, Marian Harkin, Robert Rochefort, Yana Toom, Renate Weber
ECR	Arne Gericke, Czesław Hoc, Helga Stevens, Ulrike Trebesius, Jana Žitňanská
EFDD	Laura Agea, Marco Valli
GUE/NGL	Lynn Boylan, Rina Ronja Kari, Patrick Le Hyaric, Paloma López Bermejo, João Pimenta Lopes
NI	Lampros Fountoulis
EPP	Georges Bach, Heinz K. Becker, Dieter-Lebrecht Koch, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Jérôme Lavrilleux, Jeroen Lenaers, Verónica Lope Fontagné, Thomas Mann, Elisabeth Morin-Chartier, Sofia Ribeiro, Claude Rolin, Anne Sander, Sven Schulze, Csaba Sógor, Romana Tomc
S&D	Brando Benifei, Vilija Blinkevičiūtė, Ole Christensen, Agnes Jongerius, Jan Keller, Javi López, Edouard Martin, Georgi Pirinski, Evelyn Regner, Siôn Simon, Jutta Steinruck, Marita Ulvskog, Flavio Zanonato
Verts/ALE	Jean Lambert, Terry Reintke

0	-

2	0
ENF	Dominique Martin, Joëlle Mélin

Vysvětlivky symbolů:

+ : hlasovaly pro

- : proti

0 : zdržení se hlasování